

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ เดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางยุพารม สมบัติคำไร

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๕ หมู่ ๘ ตำบลทุ่งฝน อำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี

โทรศัพท์ ๐๘๒๘๕๐๖๔๙๕ Facebook บัญชา สมบัติคำไร Line ๐๘๒๘๕๐๖๔๙๕

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๗ ปัจจุบันอายุ ๕๑ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอทุ่งฝน

คณะ/สาขาวิชา -.....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แพลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แพลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

- แพลงเรียนรู้ข้าว
- แพลงเรียนรู้ผักหวานป่า
- การเลี้ยงมูลไส้เดือน
- ผลิตน้ำหมักจุลินทรีย์ (จาวปลวก)

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ฐานเรียนรู้เรื่อง การปรับปรุงดิน(ข้าว)
๒. ฐานเรียนรู้เรื่อง การจัดทำบัญชีในครัวเรือน
๓. ฐานเรียนรู้เรื่อง การลดต้นทุนการผลิต (น้ำหมักจุลินทรีย์(จาวปลวก), ผลิตปุ๋ยหมัก, การเลี้ยงไส้เดือน)

๔. ฐานเรียนรู้เรื่อง การเลี้ยงปลา , การเลี้ยงไก่ไข่ (ปลากินพืช)

๕. ฐานเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (ผักหวานป่า)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การปรับปรุงดิน
- ๒) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๓) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การเลี้ยงสัตว์ (เลี้ยงไก่ไข่)
- ๒) การเลี้ยงปลา (เลี้ยงปลากินพืช)
- ๓) การปลูกผักหวานป่า
- ๔) การเลี้ยงไส้เดือน
- ๕) น้ำหมักจุลินทรีย์จาวปลวก

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การเลี้ยงแห่นาง
- ๒) การปลูกกล้วย
- ๓) การปลูกผักสวนครัว

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

ศพก.อำเภอทุ่งฝน มีความโดดเด่นเรื่อง การปลูกผักหวานป่า เช่น การเพาะพันธุ์ การปลูก ผักหวานให้โตและได้เก็บผลผลิต การขยายพันธุ์ และการเก็บเกี่ยว เนื่องจากผักหวานป่า เป็นผักที่ได้รับความนิยมในพื้นที่อำเภอทุ่งฝน มีการบริโภค และจำหน่าย ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน ของทุกปี สร้างรายได้เป็นอย่างดี

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- ร่วมการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด จำนวน ๔ ครั้ง/ปี
- ร่วมเป็นคณะกรรมการ ศพก. ระดับจังหวัด ตำแหน่ง เหนือัญญิก เพื่อเก็บเงินค่าช่วยเหลือ และเป็น

สวัสดิการให้แก่คณะกรรมการ กรณี เสียชีวิต

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

- ร่วมการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ จำนวน ๔ ครั้ง/ปี
- ร่วมกันจัดทำแผนการเยี่ยมเยียน ศพก.เครือข่าย ในแต่ละตำบล
- เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ มีฐานความรู้ให้แก่เกษตรกรทั่วไป และเข้าเยี่ยม ศพก. ได้

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการทำเกษตร คือ ต้องการสร้างความมั่นคงในการใช้ชีวิต มีแหล่งอาหารบริโภคในครัวเรือน การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินตามพ่อหลวงรัชกาลที่ ๙ และวางแผนสร้างอาชีพ สร้างรายได้เมื่อหลังจากเกษียณอายุราชการ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ความท้าทาย ต้องการสร้างอาหารของครัวเรือน และชุมชน เพื่อให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าในชุมชน

- การนำเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ได้รับความรู้จากหน่วยงานต่างๆ มาประยุกต์ และปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเองมากที่สุด เช่น การตัดใบข้าว การใช้หมักชีวภาพเพื่อย่อยสลายต่อขังข้าว การเรียนรู้การปลูกผักหวานป่า ช่องทางออนไลน์ และทดสอบปลูกผักหวาน ด้วยตนเอง

- การสร้างความเชื่อมั่นในการทำการเกษตร คือ เริ่มต้นจากน้อยไปหามาก ใช้เงินทุนในการทำน้อยที่สุด และให้ประสบผลสำเร็จว่า สามารถทำได้โดยใช้ทุนในการทำการเกษตรน้อยที่สุด

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การลดต้นทุนการผลิต โดยการใช้จุลินทรีย์ , ปุ๋ยหมัก เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว

- การเพิ่มประสิทธิภาพ ๑) การตัดใบข้าว และลดการระบาดของแมลงศัตรูพืช และกำจัดวัชพืช

๒) การใช้น้ำจุลินทรีย์จาวปลวก ร่วมกับปุ๋ยน้ำหมัก เพื่อย่อยสลายฟางข้าว ๓) การใช้ปุ๋ยมูลไส้เดือนปลูกผักปลอดภัย

- การเพิ่มมูลค่า การขยายพันธุ์ผักหวานป่า โดยวิธีการตอนกิ่ง และเพาะเมล็ด

- การนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้ ศึกษาหาข้อมูลความรู้ทางอินเทอร์เน็ต และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติมกับ เครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด รวมทั้งการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม ศพก.ทุ่งฝน เป็น ศพก.หลักในการถ่ายทอดความรู้เรื่อง ข้าว จึงได้ปรับเปลี่ยนพืชปลูกให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าในพื้นที่ ได้ปรับมาปลูกพืชหลากหลายชนิด ได้แก่ กล้วย ฝรั่ง พืชผักสวนครัว เช่น ชะอม หอม สะระแหน่ ผักแพรว ฟักทอง บวบ บั้วสาย มะนาว มะกรูด ไม้ผล เช่น น้อยหน่า ฝรั่ง และไม้อื่นๆ เช่น ชีเหล็ก ผักกินใบ (ใบชูรส) เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจประโยชน์ และนำไปบริโภคในครัวเรือน เป็นการแบ่งปันให้สมาชิกทั่วไปได้

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

ศพก.ทุ่งฝน ได้เรียนรู้การปลูกผักหวานป่า เป็นสินค้าที่ได้รับความนิยม มีพื้นที่ปลูก ประมาณ ๒ ไร่ ได้ขยายพื้นที่ปลูก ศึกษาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และปรับพื้นที่ให้มีสภาพความเหมาะสมในการปลูก โดยการปลูกแบบเพาะเมล็ด ได้ผลเป็นอย่างดี เนื่องจากสภาพพื้นที่เหมาะสม และได้ผลิตผักหวานป่าชำถุง เพื่อจำหน่ายให้สมาชิก และให้ความรู้ในการปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสม ร่วมกับการใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ และมูลไส้เดือนในการปรับปรุงดิน และย่อยสลายเศษซากพืชในพื้นที่ เช่น ตอขังข้าว เศษวัสดุในแปลง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) นาข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐ ไร่

๑.๒) ผักหวานป่า พื้นที่ปลูกจำนวน ๒ ไร่

๑.๓) กล้าย พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๑ บ่อ

๒.๒) ปลาตะเพียน จำนวน ๑ บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่ไข่ จำนวน ๔๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) พืชผัก, ผลไม้ตามฤดูกาล พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า นาข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าไถและบ่ม เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าหว่านข้าว เป็นเงิน ๕๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าตัดหญ้าและใบข้าว เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าจ้างเก็บเกี่ยว เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๑๕๐ บาท/ไร่

๑.๖) ค่ากระสอบ,อื่นๆ เป็นเงิน ๘๐ บาท/ไร่

๑.๗) ค่าปุ๋ยอินทรีย์, ค่าปุ๋ยหมัก เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๑,๘๘๐ บาท/ไร่

รายได้ ๒,๒๕๐ - ๔,๕๐๐ บาท/ไร่

หมายเหตุ พื้นที่นาข้าว ถ้าเกิดภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตลดลง

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักสวนครัว ผลไม้ตามฤดูกาล(ฝรั่ง, น้อยหน่า) ไก่ไข่

เฉลี่ยรายได้วันละ ๑๐๐ - ๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ กล้ายน้ำว่า

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๘๐ - ๑๒๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักหวานป่า เก็บผลผลิตช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - มิถุนายน

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓,๐๐๐ – ๖,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ชำนาญปี

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๓๕,๐๐๐ – ๔๕,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- เป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับชุมชน และศึกษาดูงาน
- เป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และชุมชน
- เป็นเครือข่ายการทำงาน และใช้ประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงานรัฐ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ศพก.ทุ่งฝน เป็นแหล่งความรู้ด้านการเกษตร เช่น ลดการเผาตอซังข้าวโดยการใช้หมักจุลินทรีย์จาวปลวกย่อยสลาย การทำปุ๋ยหมักใบไม้ เพื่อลดการเผาในแปลงไม่ก่อให้เกิดมลภาวะในพื้นที่ใกล้เคียง และเป็นเกษตรกรต้นแบบ ให้การส่งเสริมไม่เผาเศษวัสดุ และเป็นวิทยากร สร้างการรับรู้ลดการเผา โดยทำปุ๋ยหมักใบไม้ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งฝน และโรงเรียนทุ่งฝนวิทยาคาร ให้แก่กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- เป็นแหล่งอาหารของชุมชน มีพืชเศรษฐกิจให้ชุมชนได้บริโภคร่วมกัน เช่น ผักกิมร้ว ผักขี้เหล็ก ผักติ้ว
- เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน และเชื่อมโยงทุกหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน กระทรวงศึกษา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และอื่นๆ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. ทุ่งฝน เป็นศูนย์กลางความร่วมมือ ของหน่วยงานของภาครัฐ อีกทั้งยังเป็นเกษตรกรต้นแบบ ครูบัญชีอาสา ประธานศูนย์ ศพก. และจิตอาสาช่วยเหลือชุมชน จึงได้เข้ารับการฝึกอบรม รับการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ เป็นผู้ประสานงาน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรหรือผู้สนใจมาศึกษาเรียนรู้ ตลอดจนถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นเกษตรกรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ เป็นตัวอย่างที่ดี และถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรทั่วไป ที่มาศึกษาดูงาน และเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ในศพก. และมีฐานเรียนรู้เตรียมพร้อมไว้บริการ

๑. ฐานเรียนรู้ เรื่อง ข้าว

๒. ฐานเรียนรู้ เรื่อง การจัดทำบัญชีในครัวเรือน

๓. ฐานเรียนรู้ เรื่อง การลดต้นทุนการผลิต (น้ำหมักจุลินทรีย์, ปุ๋ยหมัก, การเลี้ยงไส้เดือน)

๔. ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงปลา, การเลี้ยงไก่ไข่ (ปลากินพืช)

๕. ฐานเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง (ผักหวานป่า)

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเกษตร ช่วยให้เกษตรกรและคนทั่วไปมีความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม ทันสมัยต่อฤดูกาลผลิต นำไปปรับใช้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม
- เป็นศูนย์ประสานงาน เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานรัฐ กับเกษตรกร

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก.ทุ่งฝน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีต่างๆ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอทุ่งฝน มีส่วนผลักดันการดำเนินงานของ ศพก.เครือข่าย และสร้างการขยายผลในพื้นที่ให้กับเกษตรกรอำเภอทุ่งฝน และเป็นต้นแบบในการปลูกผักหวานป่าเพื่อสร้างรายได้ รวมทั้ง ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำ การจัดทำบัญชีครัวเรือนให้กับสมาชิกที่เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ ณ ศพก. อำเภอทุ่งฝน อีกทั้ง ยังสร้างความเชื่อมั่นในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้จริง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก.ทุ่งฝน เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร การรวบรวม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยตัดสินใจของเกษตรกร กระจายข่าวสารด้านนโยบายภาครัฐ สภาพอากาศ สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และข่าวสารด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ได้แก่

- ๑) ด้านพืช เช่น ปฏิทินการปลูกพืชแต่ละช่วงฤดูกาล การป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๒) ด้านประมง เช่น การเลี้ยง ดูแล ให้อาหารปลากินพืช
- ๓) ด้านปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงไก่ไข่
- ๔) ด้านพัฒนาที่ดิน เช่น มีแผนที่ความเหมาะสมของชุดดิน เพื่อเลือกชนิดพืชที่เหมาะสม การปรับปรุงบำรุงดิน การทำน้ำหมักชีวภาพ
- ๕) ด้านบัญชี เช่น เป็นครูบัญชีอาสา เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชี ให้สมาชิก เป็นต้น
- ๖) ด้านภัยธรรมชาติ เช่น เป็นคณะกรรมการตรวจสอบผู้ประสบภัยธรรมชาติ ระดับตำบล

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- ช่องทางในการขยายผลองค์ความรู้ เช่น การประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ , การเยี่ยม ศพก.เครือข่าย, การจัดฝึกอบรมเกษตรกร ของหน่วยงานราชการที่ขอใช้พื้นที่ เป็นสถานที่ฝึกอบรม , การเป็นวิทยากร กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน , การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา, เป็นวิทยากรหลักของสำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งฝน และหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่อำเภอทุ่งฝน

- เกษตรกรนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร เมื่อเกษตรกรได้รับความรู้ เกษตรกรนำไปปฏิบัติและปรับใช้ในหลายๆ ด้าน เช่น การปรับปรุงดิน การใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้น้ำจุลินทรีย์ การใช้น้ำหมักมูลไส้เดือน ไปปรับปรุงกระบวนการผลิต การบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ในแปลง ช่วยจัดการย่อยสลายตอซังในนาข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

- ผลลัพธ์ที่ได้ เกษตรกรมีความพึงพอใจ เนื่องจากการประหยัดค่าใช้จ่าย และปฏิบัติได้จริง เช่น ลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ มีรายได้เพิ่มขึ้น

- ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความมั่นคงในอาชีพ เกิดเกษตรกรต้นแบบ และชุมชนเข้มแข็ง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศวก. หุ่นยนต์ ร่วมประชุมวางแผนในการพัฒนาชุมชนกับทุกหน่วยงานในพื้นที่ นำเสนอข้อมูลจากพื้นที่จริง เพื่อสะท้อนปัญหาจากการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรกับเกษตรกรในชุมชนได้อย่างแท้จริง

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.) อย่างไรบ้าง

บทบาทประธาน ศวก.หุ่นยนต์ เป็นต้นแบบของเกษตรกรที่ทำการเกษตร ทำจากน้อยไปมาก ลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมี ลดการเผาในพื้นที่เกษตร และสร้างรายได้จากพื้นที่ของตนเอง ให้เห็นว่าสามารถทำได้ทุกคน ทุกเพศทุกวัย และสร้างความมั่นคงในอาชีพด้านการเกษตร สามารถวางแผนการใช้ชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ได้

- มีการวางแผนบริหารจัดการที่ดีเป็นตัวอย่าง เสียสละสามารถแนะนำเกษตรกรรายอื่นได้
- มีความพร้อมในการเป็นผู้นำ การบริหารจัดการ ตัดสินใจอย่างรอบคอบ
- ประสานงานกับทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานราชการ เอกชน คณะกรรมการ เครือข่าย และชุมชน
- ศึกษาหาความรู้เทคโนโลยีใหม่ ติดตามสถานการณ์ตลอดเวลา
- ให้การถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเกษตรกร ที่เข้าศึกษาดูงานให้เข้าใจ และ

ตั้งเป้าหมายในการทำงานได้อย่างดี

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศวก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศวก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การได้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการ ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน อย่างแท้จริง และมองเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น สร้างอาชีพที่มั่นคงในชีวิตของเกษตรกร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ศวก.หุ่นยนต์ เป็นผู้นำในรูปแบบทางการของ ศวก. ทำหน้าที่ในฐานะ กลไกขับเคลื่อนการเกษตร ที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ และมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร เป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการและวางแผน ศวก. เป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับการมอบหมายให้ วางแผนและดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเกษตร ในพื้นที่ โดยมีคณะกรรมการ ศวก. ที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการทำหน้าที่กำหนดทิศทาง นโยบาย และอนุมัติโครงการต่างๆ เป็นผู้ประสานงานหลักกับภาครัฐ เป็นจุดให้บริการและจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้กำหนดและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

พัฒนาเกษตรกรและยกระดับคุณภาพชีวิต เช่น ให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ และเป็นพี่เลี้ยง แก่เกษตรกรในทุกปัญหา เพื่อให้พวกเขามีรายได้ที่มั่นคงและชีวิตที่ดีขึ้น อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ตั้งใจทำให้ดีที่สุด ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๘ คณะกรรมการชุดที่ ๑ ประกอบด้วย

๑) นางสาววาสนา ศรีพันธุ์บุตร	เกษตรอำเภอร่องผึ้ง
๒) นางสาวทิพวรรณ หอมนาน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓) นางสาวสุภารัตน์ วิเศษจุมพล	เจ้าพนักงานธุรการ

เดือน สิงหาคม ๒๕๖๘ คณะกรรมการชุดที่ ๒ ประกอบด้วย

๑) นางสาววาสนา ศรีพันธุ์บุตร	เกษตรอำเภอร่องผึ้ง
๒) นางสาวชุดิภาญจน์ ทราลัยยา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓) นางสาวสุภารัตน์ วิเศษจุมพล	เจ้าพนักงานธุรการ

หมายเหตุ เนื่องจากมีการย้ายข้าราชการ จึงได้ปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน คือ การวิเคราะห์ สรุปรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์การทำกิจกรรมของเกษตรกรต้นแบบ ของ ศพก.อำเภอร่องผึ้ง เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถาม เล่าประวัติความเป็นมา ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- เกษตรกรต้นแบบ เป็นผู้ปฏิบัติ และมีประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง ต้องศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ได้แก่ การใช้เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สื่อออนไลน์ และการตลาด

- ผู้ถอดบทเรียน น่าจะมีหน่วยงานอื่นร่วมในการถอดองค์ความรู้ เพื่อมีประเด็นเพิ่มเติม หรือ มุมมองการพัฒนาให้ ศพก. เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น

- การถอดบทเรียน ควรอยู่ในช่วง ระยะเวลาการปฏิบัติจริง ที่สามารถเก็บข้อมูล และสำรวจ ความพึงพอใจของผู้ที่นำความรู้ไปปฏิบัติ และขยายผลได้จริง

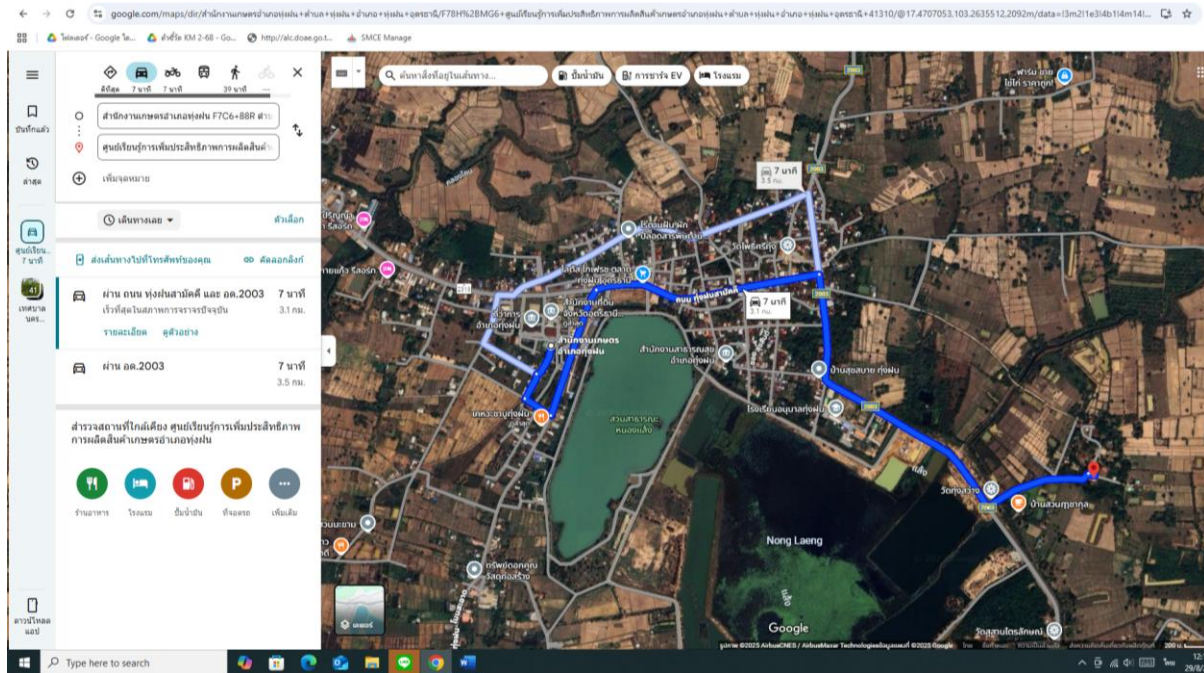
*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

การเรียนรู้	ช่วงกิจกรรม												หมายเหตุ
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
การปรับปรุงดิน				←→									
เศรษฐกิจพอเพียง	←→												→
การจัดทำบัญชีครัวเรือน	←→												→
การเลี้ยงสัตว์ (ไก่ไข่)	←→												→
การเลี้ยงปลา (ปลากินพืช)						←→							→
การปลูกผักหวานป่า		←→											
การเลี้ยงไส้เดือน	←→												→
น้ำหมักจุลินทรีย์จาวปลวก	←→												→
การเลี้ยงเห็บแดง	←→												
การปลูกกล้วย	←→												→
การปลูกผักสวนครัว	←→		→								←→	→	

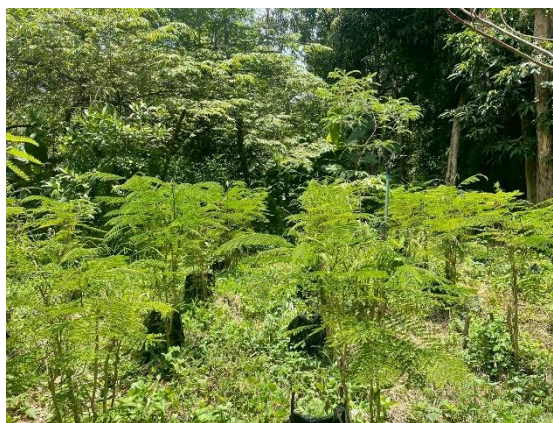
ภาพแผนที่ตั้ง ศพก.

ภาพการแสดงกิจกรรมการเกษตรของ ศพก.

ภาพการแสดงกิจกรรมการเกษตรของ ศพก.

ภาพการประชุมเชื่อมโยงศพก.- แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ภาพการประชุมเชื่อมโยงศพก.- แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ภาพการออกติดตามการถอดบทเรียน ศพก.

